

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 110/17
Luxembourg, 24. oktober 2017

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-353/16
MP/Secretary of State for the Home Department

Po mnenju generalnega pravobranilca Bota to, da nekdo v državi svojega izvora, kjer je bil v preteklosti mučen, nima na voljo ustreznega zdravljenja za duševne težave, ne zadostuje zato, da bi lahko zahteval subsidiarno zaščito

Država članica vseeno ohrani diskrecijsko pravico, da taki osebi dovoli prebivanje iz humanitarnih razlogov

Direktiva Unije¹ določa minimalne standarde o „subsidiarni zaščiti“ zaradi dopolnitve mednarodne zaščite, ki jo ureja Ženevska konvencija o beguncih. Subsidiarna zaščita se podeli vsaki osebi, ki nima pravice do statusa begunca, vendar je v svoji izvorni državi izpostavljena hudi grožnji, kot je smrtna kazen, mučenje ali nehumano ali ponižujoče kaznovanje ali ravnanje. Upravičenci do subsidiarne zaščite prejmejo dovoljenje za bivanje za določen čas. Država članica lahko tistim, ki niso državljani EU in nimajo pravice do subsidiarne zaščite, dovoli prebivanje na svojem ozemlju na podlagi diskrecijske odločitve, ki temelji na razlogih sočutja ali humanitarnosti, pri čemer te osebe ne spadajo na področje uporabe te direktive.

MP, šrilanški državljani, je v Združeno kraljestvo prispel januarja 2005 kot študent. Leta 2009 je vložil prošnjo za azil (in ji za vsak primer dodal prošnjo za subsidiarno zaščito). V tej prošnji je trdil, da je bil član organizacije „Osvobodilni tigri tamilskega Eelama“ (LTTE), da so ga šrilanške varnostne sile priprle in mučile ter da bi ob vrnitvi v Šrilanko tvegala ponovno trpinčenje. Britanski organi so prošnjo MP zavrnilo z obrazložitvijo, da ni bilo dokazano, da bi bil MP ob vrnitvi v izvorno državo ponovno ogrožen.

MP je to odločitev izpodbijal pred Upper Tribunal (višje sodišče, Združeno kraljestvo) in predložil zdravniška dokazila, ki so potrjevala, da izkazuje posledice dejanj mučenja, ki ga je bil deležen v Šrilanki, in da trpi za posttravmatsko stresno motnjo in depresijo. Upper Tribunal je pritožbo MP delno zavrnilo, ker ni bilo dokazano, da je MP v izvorni državi še vedno ogrožen. Je pa to sodišče pritožbi MP ugodilo v delu, v katerem je temeljila na določbah Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (EKČP); Upper Tribunal je tako ugotovilo, da MP, če bi bil vrnjen v Šrilanko, ne bi mogel dobiti ustreznih nege za svojo duševno bolezen.

Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva), ki odloča o pritožbi, sprašuje Sodišče, ali lahko oseba, ki ni državljani EU in ki trpi za posledicami dejanj mučenja, katerih žrtev je bil v izvorni državi, toda ki ne tvega več izpostavljenosti takemu ravnanju, če se tja vrne, upravičen do subsidiarne zaščite, ker v okviru zdravstvenega sistema te države ne bo mogel dobiti ustreznih oskrb svojih duševnih bolezni.

V današnjih sklepnih predlogih **generalni pravobranilec Yves Bot na prvem mestu meni, da besedilo Direktive omogoča priznanje subsidiarne zaščite samo v primeru tveganja resne škode zaradi mučenja ali nehumanega ravnanja, ki bi jima bil prosilec izpostavljen v prihodnosti, če bi se vrnil v izvorno državo.**

¹ Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96).

V obravnavanem primeru ta razlaga pomeni, da MP ne more trditi, da je upravičen do subsidiarne zaščite, ker ni sporno, da v primeru vrnitve v Šrilanko ne tvega več izpostavljenosti dejanjem mučenja, čeprav zaradi pomanjkljivosti šrilanškega zdravstvenega sistema verjetno ne bo mogel dobiti potrebnega zdravljenja za posttravmatsko stresno motnjo, za katero trpi, in čeprav obstaja tveganje, da bi v primeru vrnitve v izvirno državo poskusil storiti samomor.

Generalni pravobranilec poleg tega poudarja, da je eno glavnih meril za dodelitev subsidiarne zaščite neposredna ali posredna odgovornost – ki pa je vedno odgovornost za namerno ravnanje – javnih organov izvirne države za povzročitev resne škode. V položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, **tveganje poslabšanja zdravstvenega stanja prosilca le zaradi neobstoja ustreznega zdravljenja v njegovi izvorni državi (če ni posledica namerne odtegnitve zdravstvene oskrbe) ne zadostuje za priznanje subsidiarne zaščite**, in to čeprav je bolezen, za katero trpi prosilec, posledica dejanj mučenja, katerih žrtev je bil v preteklosti v izvorni državi.

Na drugem mestu generalni pravobranilec meni, da če bo Sodišče razlagalo **določbe Direktive v povezavi z EKČP**, taka razlaga **državam članicam ne preprečuje, da s področja uporabe subsidiarne zaščite izključijo osebe, ki trpijo za posledicami dejanj mučenja**, katerega žrtve so bile v preteklosti, toda ki v primeru vrnitve v izvirno državo ne tvegajo več izpostavljenosti takemu ravnanju.

Po mnenju generalnega pravobranilca **lahko razlaga Direktive ob upoštevanju EKČP podelitev subsidiarne zaščite omogoči le v zelo izjemnih primerih**. Zdi pa se, da položaj MP ni tak, da bi šlo za tak primer, **kar pa mora preveriti Supreme Court**.

Generalni pravobranilec meni, da bi razlaga te direktive v povezavi z določbami EKČP, ki bi vsaki osebi, ki je bila v preteklosti deležna trpinčenja, omogočala pravico do subsidiarne zaščite, občutno povečala obveznosti držav članic na področju subsidiarne zaščite. Taka razlaga bi močno presegala to, kar je želel zakonodajalec Unije, ko je sprejemal Direktivo.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793